

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 2811
Tarih : 21.06.2019

13666

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay** tarafından Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

Doğal yaşamın zengin olduğu Van ilinin Çatak ilçesinden geçen Sorgut Çayı'na boru tipi Hidroelektrik Santrali (HES) yapımına başlandığı haberi basında yer almıştır. Turizm açısından çok önemli olan Kanispi Şelalesi ile 3 ayrı dere birleşip Çatak ilçesine ve vadiye hayat vermektedir. Bölge halkı, hayvancılık, arıcılık ve balıkçılık ile geçimini sağlamaktadır. Temiz doğası, peyniri, balı ve balığı oldukça talep görmektedir. Çatak'da yapılması planlanan Hidroelektrik Santralin (HES) ilk 2008 yılında projesi yapılmış, 2013 yılında, halkı bilgilendirme toplantısında belediye ve vatandaşların yoğun tepkisi üzerine iptal edilmiştir. 13 Haziran 2019 tarihinde Çatak Kaymakamlığının ilanı ile tekrar halkı bilgilendirme toplantısı yapılmış ve projenin tekrar hayata geçirileceği duyurulmuştur. HES türbinlerinin ilçenin içme suyu kaynağının yanına inşa edilerek, içme suyuna zarar vereceği iddiası da vardır. 2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun amacı, bütün canlıların ortak varlığı olan çevrenin, sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda korunmasını sağlamaktır. Anayasanın 56 Maddesi de "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir." Diyerek, ekolojik dengenin, doğal çevrenin ve insan sağlığının korunmasını güvence altına almıştır. Yasalarla korunan bu ilkelere uymayan, rant kaygısı taşıyan, çevreye zarar veren, yaşam alanlarımızı, sağlığımızı ve geleceğimizi tehdit eden her türlü proje kanunlara aykırıdır. Yapılmakta olan HES'in, tarıma, balıkçılığa ve arıcığa darbe vuracağı, ilçe turizminin büyük zarar göreceği endişesi taşıyan yöre halkı ve sivil toplum kuruluşları, telafisi imkansız ekolojik tahribatlara neden olan, nehirlerin akışını durduran, akarsu yataklarında bulunan kültürel mirasları yok eden, doğaya, çevreye ve insan sağlığına ciddi zararlar veren HES projesinin iptali için mücadele etmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2013 yılında projesi iptal edilen Çatak Hidroelektrik Santralinin tekrar gündeme getirilmesinin ve yapımına başlanmasının gerekçesi nedir?
- 2- Çatak HES projesi faaliyete geçtiğinde yıllık kaç kilovatsaat elektrik üretimi planlanmaktadır? Çatak ilçesinin ihtiyacı ne kadardır? Şu an ihtiyacı karşılanmamakta mıdır?
- 3- Çatak HES projesinin, Çevresel Etki Değerlendirmesi raporu var mıdır? Hani tarihte hazırlanmıştır? Rapor yöre halkı ile paylaşılmış mıdır? Çevresel etkiler için meslek odaları ile işbirliği yapılmış mıdır?
- 4- Çatak nehir suyunun ne kadarı HES borularına alınacak, ne kadarı halkın kullanımında olacaktır? Suyun yeterli olmadığı durumlarda ne yapılacağı konusunda bir projeniz var mıdır?
- 5- Muradiye ilçesinde yapılan HES nedeniyle su seviyesi azalmış ve oksijenin düşmesi nedeniyle göç yolundaki tonlarca balık telef olmuştu. Çatak'ta da aynı durumun yaşanmaması, yöre halkının geçimini sağladığı balıkçılığın zarar görmemesi, bölgeye özgü kırmızı benekli alabalık türünün yok olmaması için ne gibi projeleriniz vardır?
- 6- Vadide bulunan 7 adet balık yetiştirme çiftliğine yeteri derecede su imkanı sağlanacak mıdır? Bir çok balık çiftliği için kredi kullanılarak açıldığı bilinmektedir. Oluşacak mağduriyetler nasıl giderilecektir?
- 7- HES projesinin, eşsiz güzelliğe sahip, yöre için önemli turizm geliri sağlayan Çatak Kanispi Şelalesi'ne ne gibi etki yapacağı araştırılmış mıdır? Yörede, turizmin ve hayvancılığın zarar görmemesi için planlamanız var mıdır?
- 8- 13 Haziran 2019 tarihinde yapılan halkı bilgilendirme toplantısına kimler katılmıştır? Yörede sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapılmış mıdır?
- 9- HES Projesinin yöre halkına ekonomik olarak katkısı olacak mıdır? Kaç kişiye istihdam sağlayacaktır?
- 10- Işınlı Köyünün ortak kullandığı köy mezarının toprağının dozerler tarafından kazılıp götürüldüğü, yıllardır kullanılan sulama kanallarının yıkıldığı, zaten az olan tarım arazilerinin, bostanların şantiye kepçesi, kamyon tozuyla zarar gördüğü iddiaları vardır. Bakanlığınız iddiaları değerlendirmiş midir?